

Ábrándok bűvöletében – őszintén a fenntarthatóságról

Gelencsér András

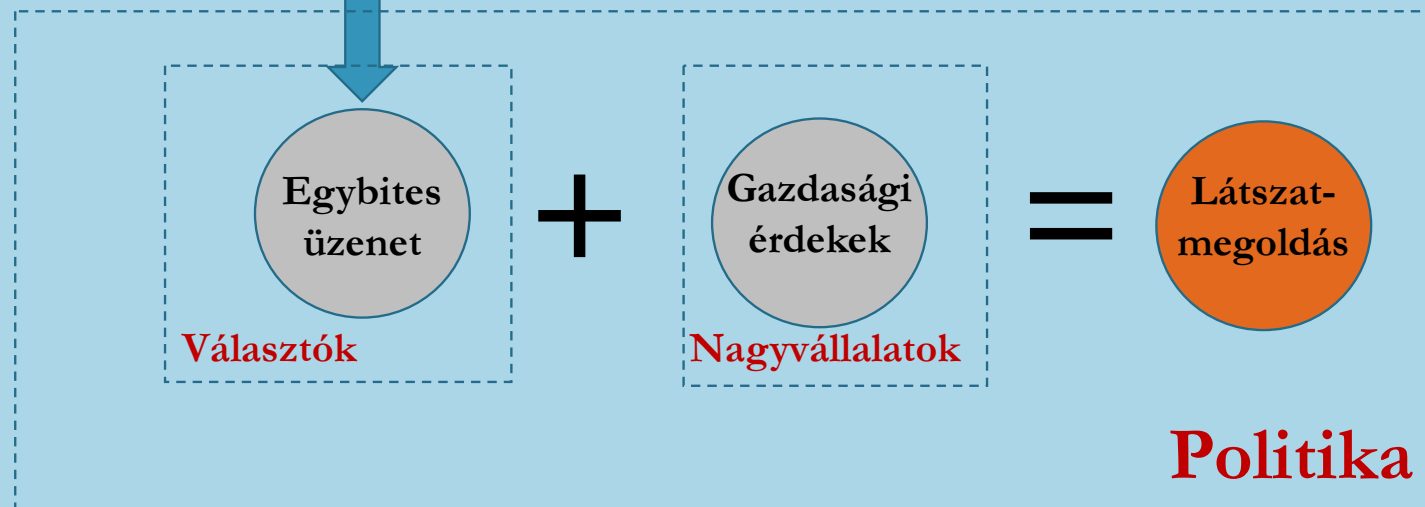
levegőkémikus, akadémikus, egyetemi tanár

Pannon Egyetem

Globális problémák – tudomány vs politika

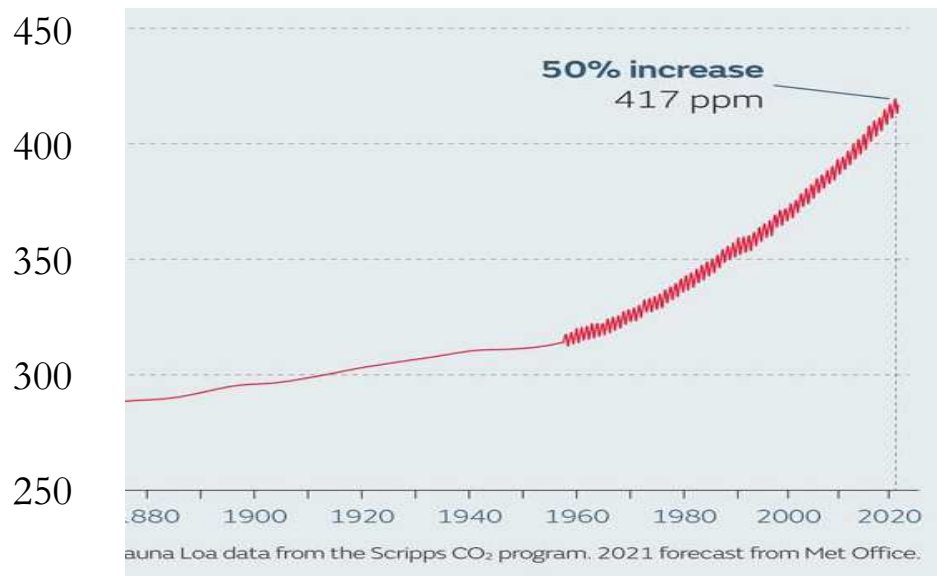
Alternatív valóság

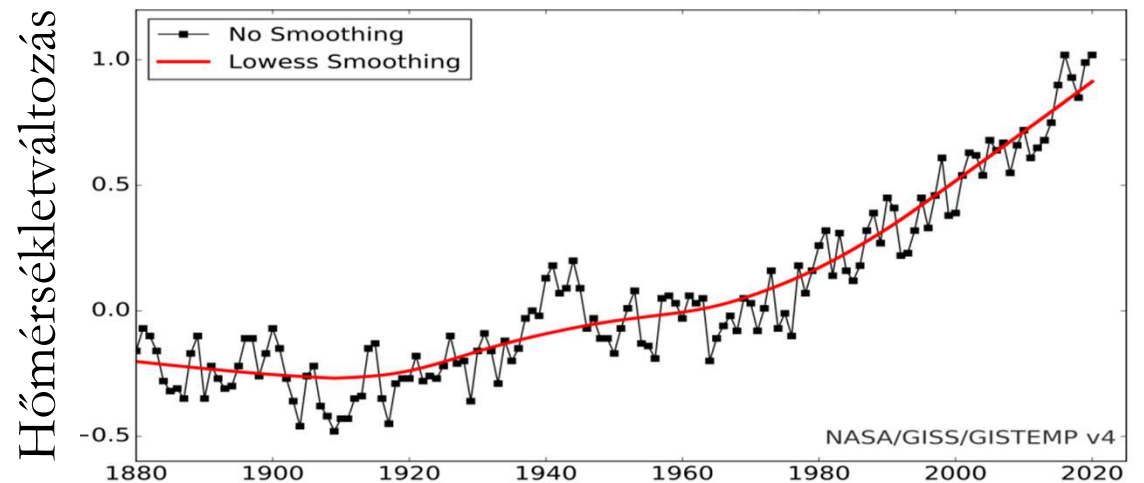
Egybites „marketing” üzenet: a CO₂ globális felmelegedést okoz

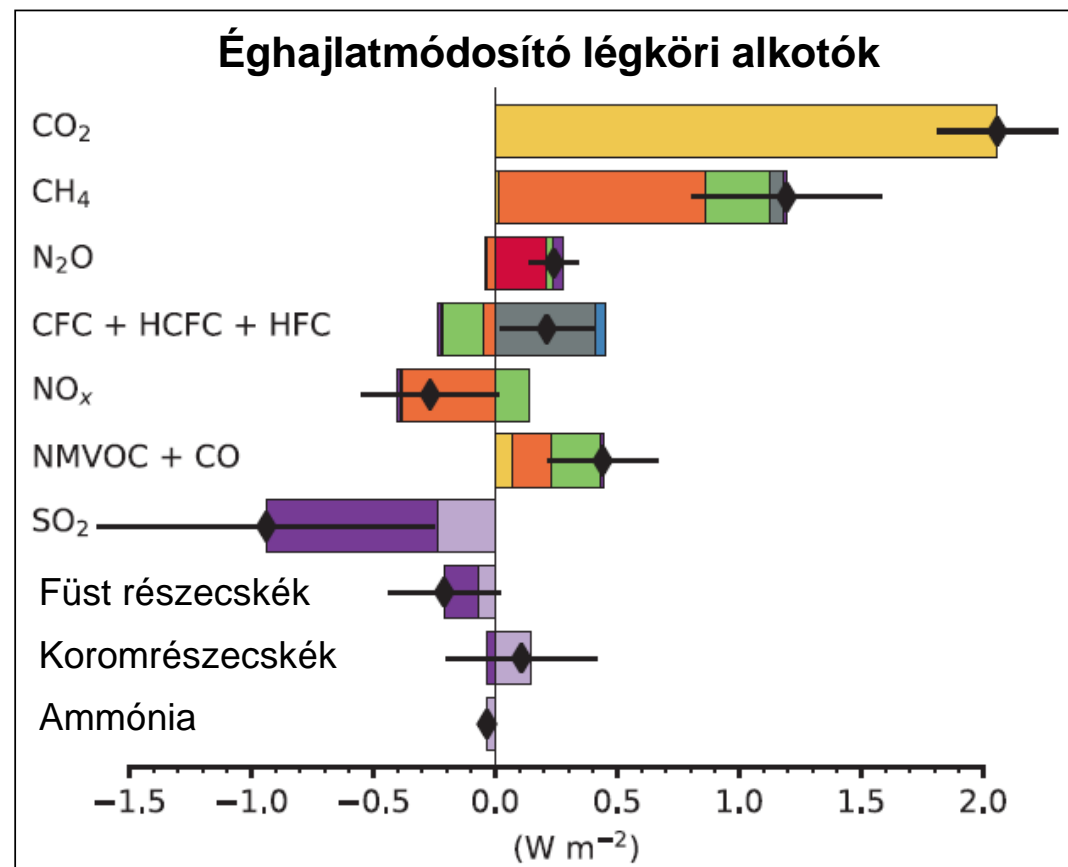
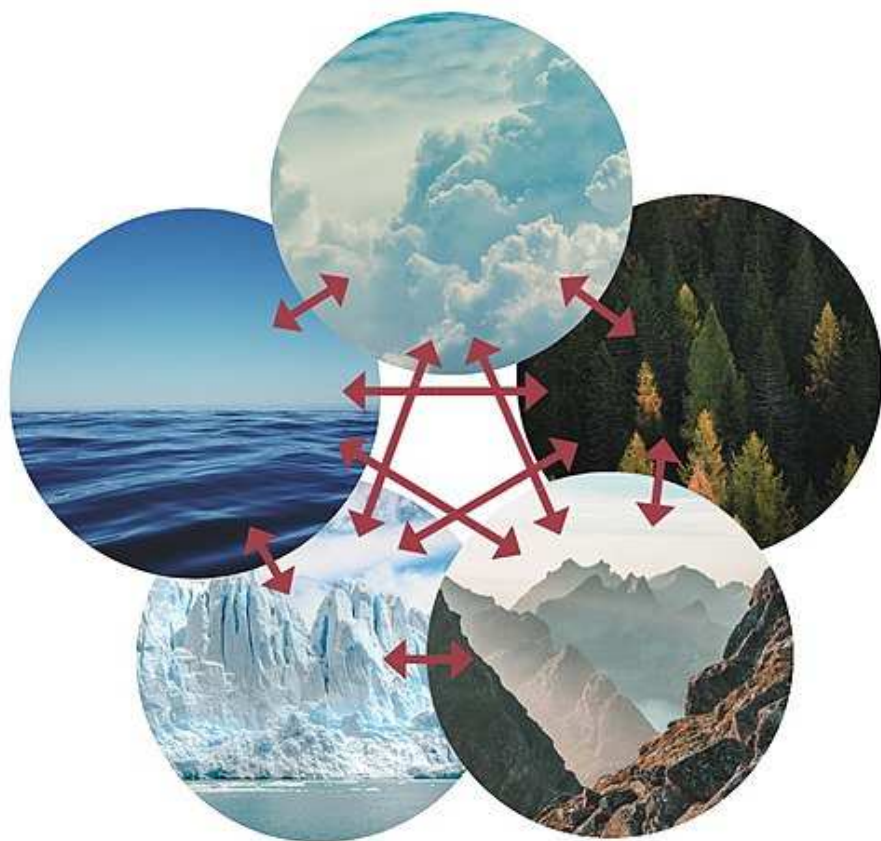
CO₂ légköri koncentráció (ppm)

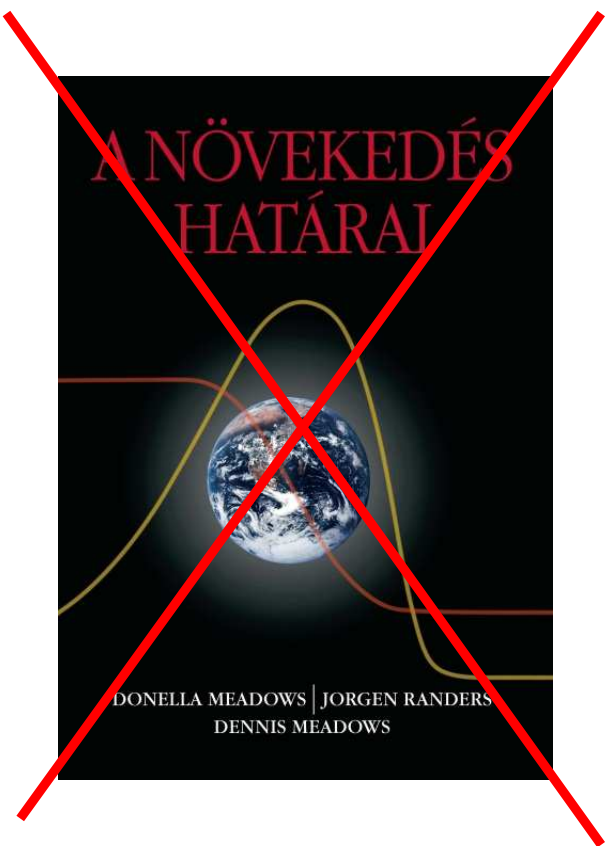
Globális átlaghőmérséklet

Az éghajlati rendszer nem faék egyszerűségű

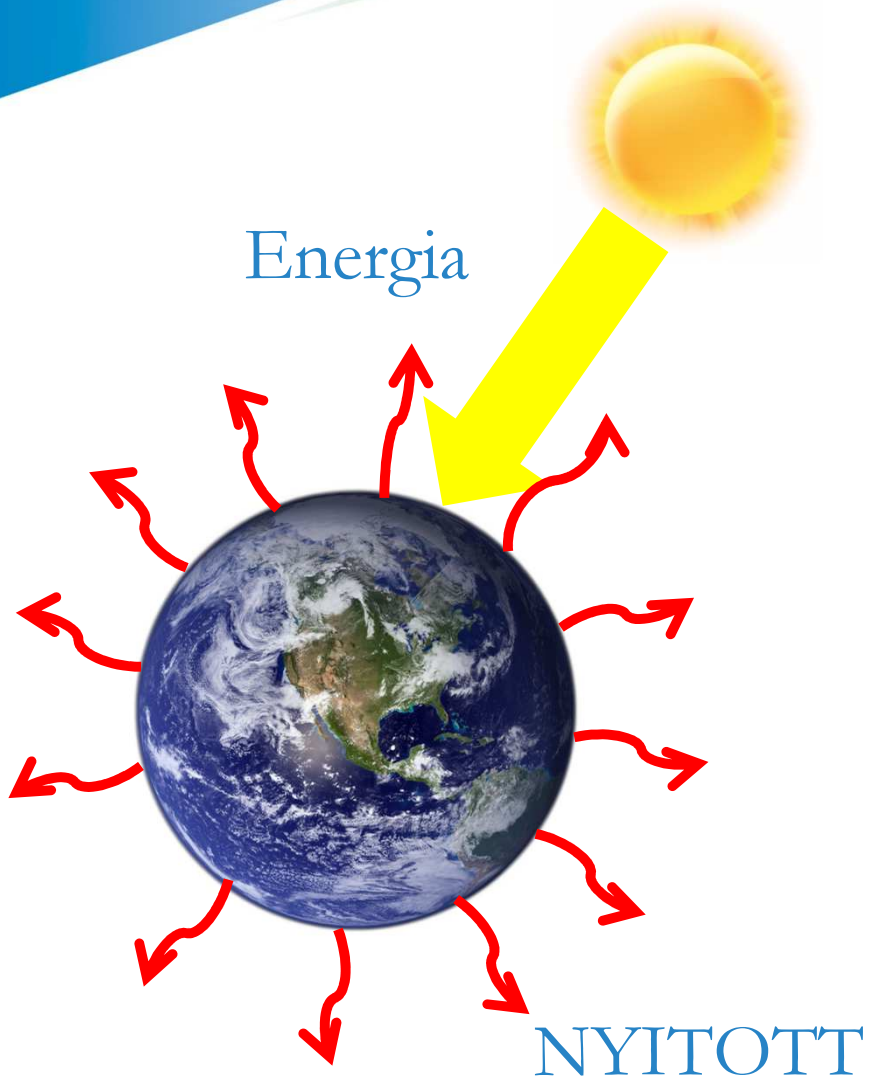
A „fenntartható fejlődés” egybites dogmája

DEKARBONIZÁCIÓ

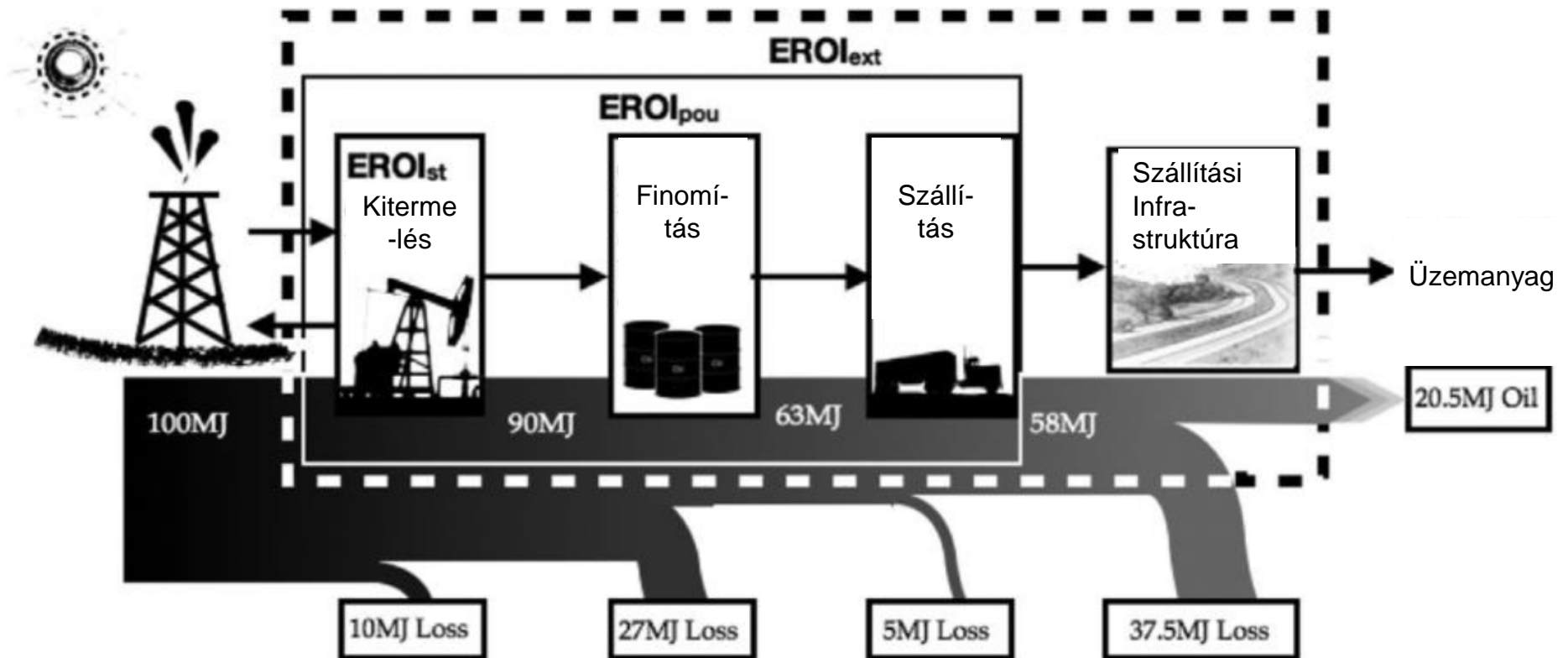
A Föld energia- és anyagforgalma

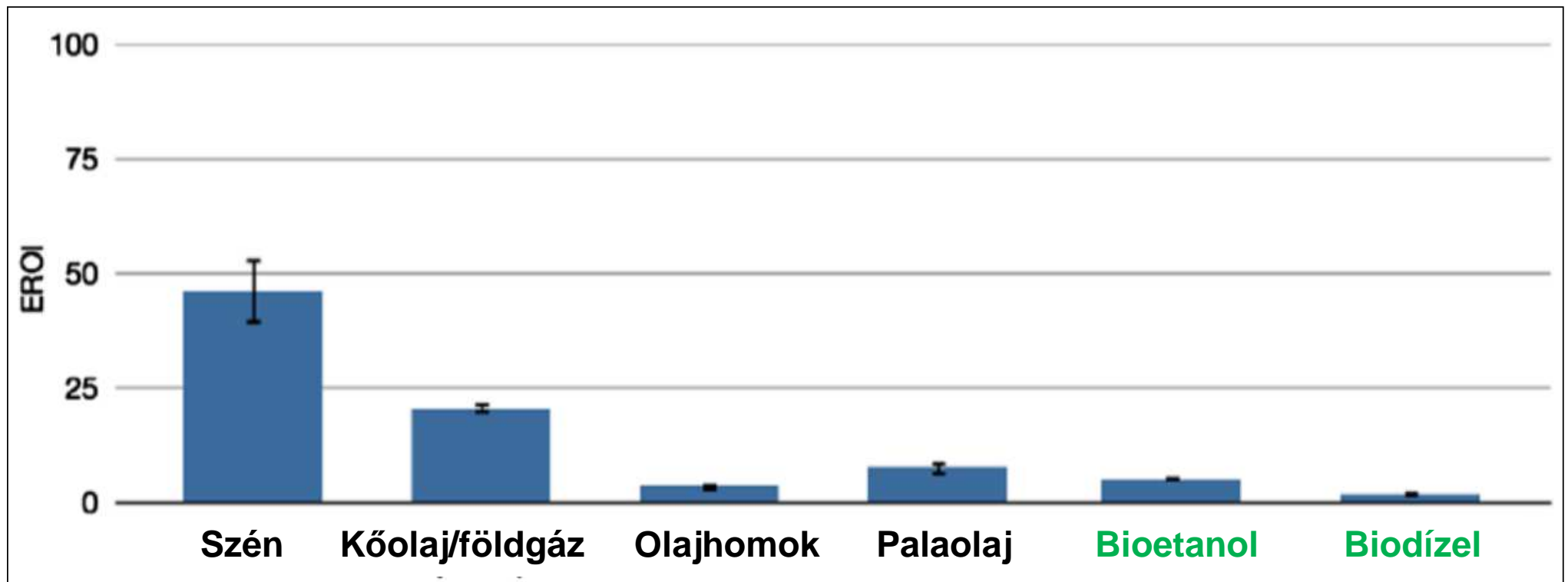

Energiatermelési módok energiahatékonysága

EROI=Rendelkezésre álló energia : befektetett energia

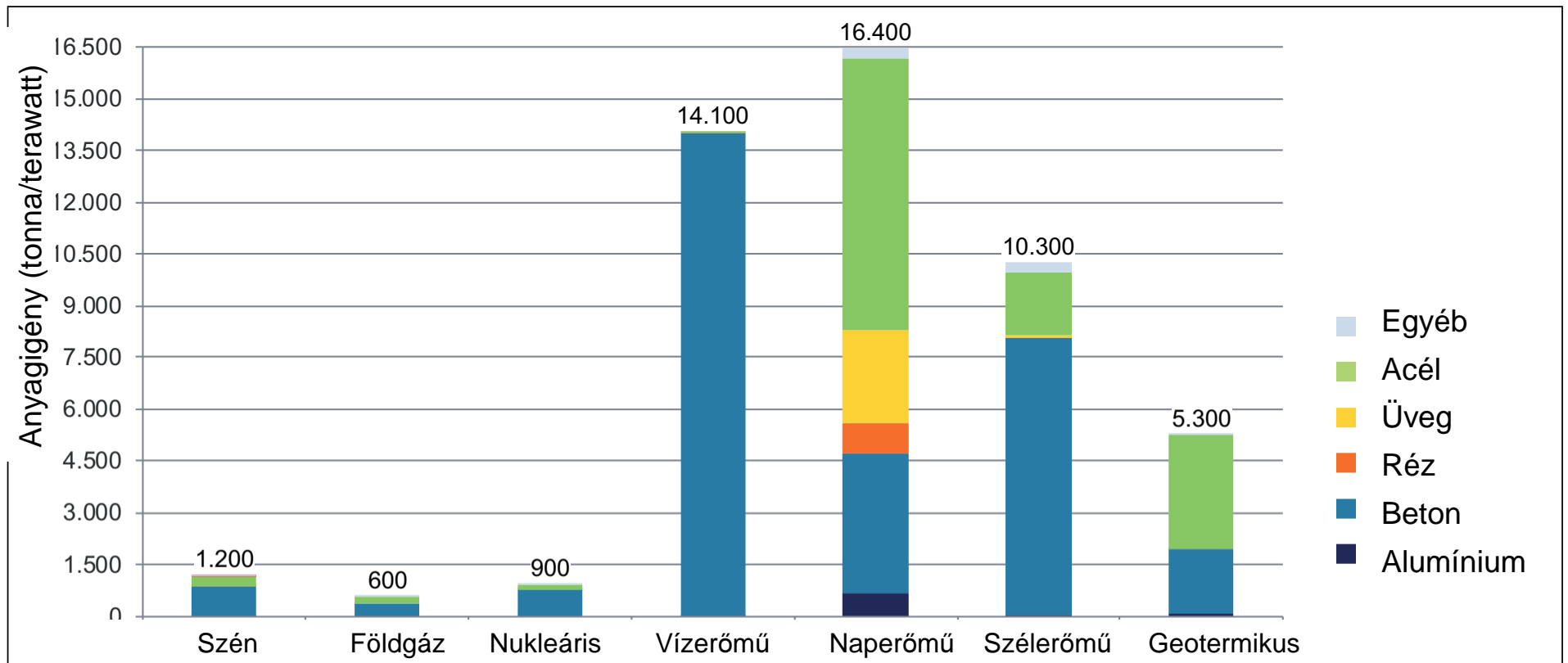

„Hagyományos” energiatermelési módok EROI-ja

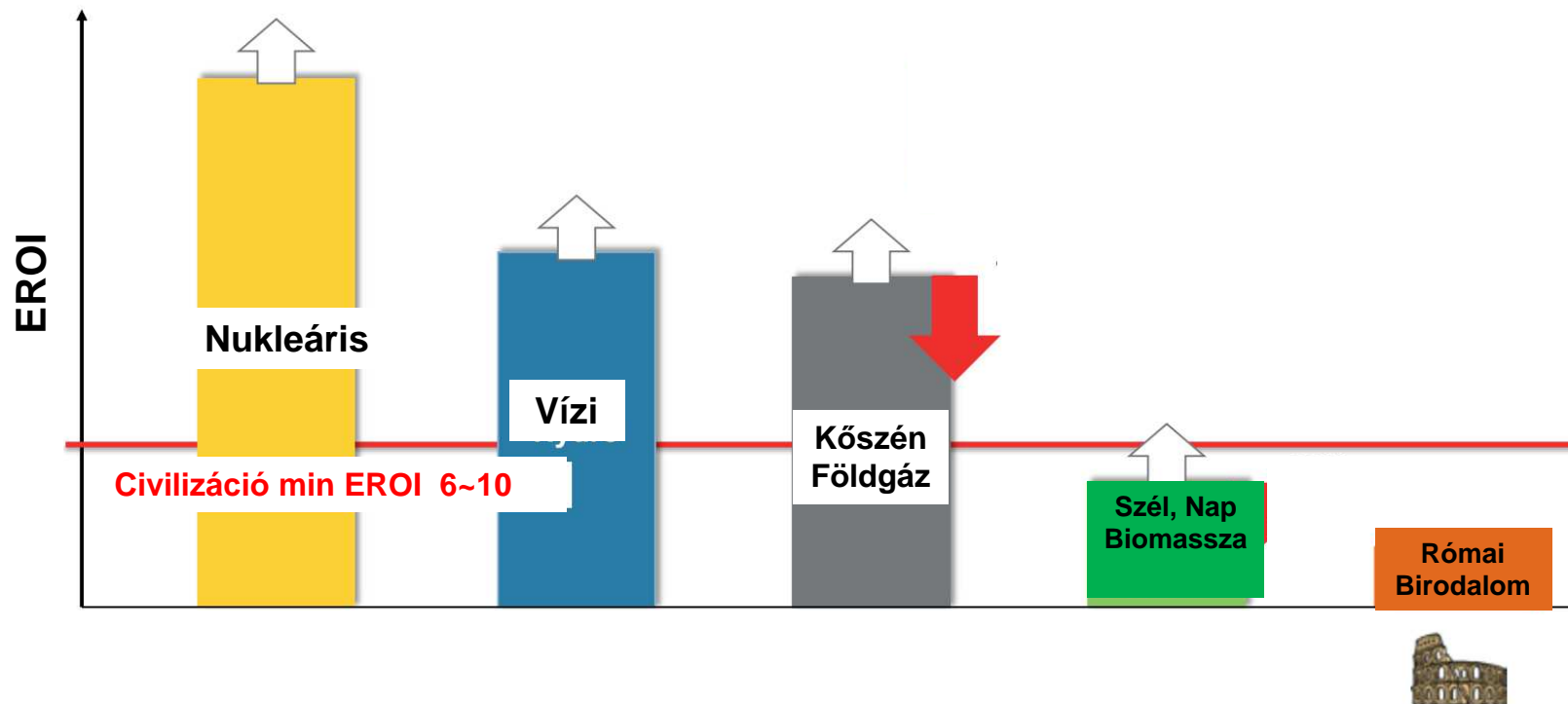

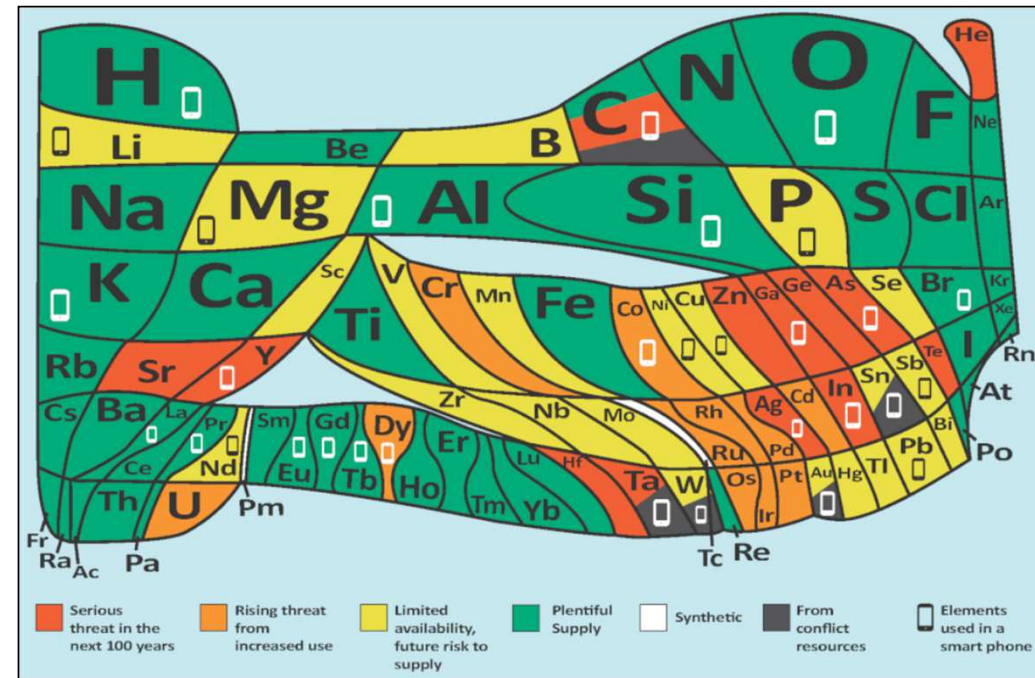
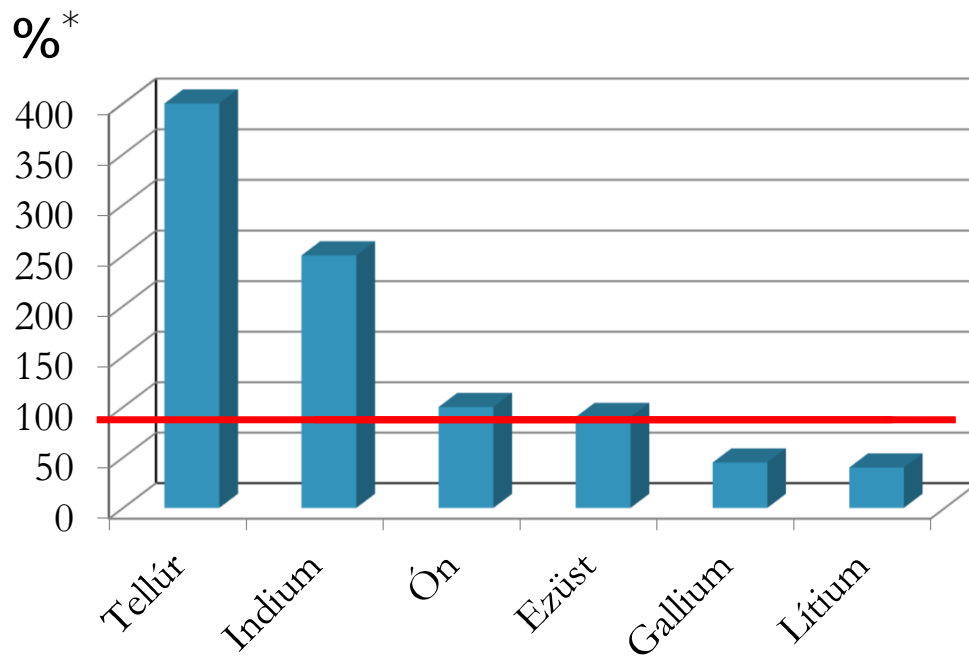
Villamos energiatermelési módok anyagigénye

A fenntarthatóság kulcsproblémája

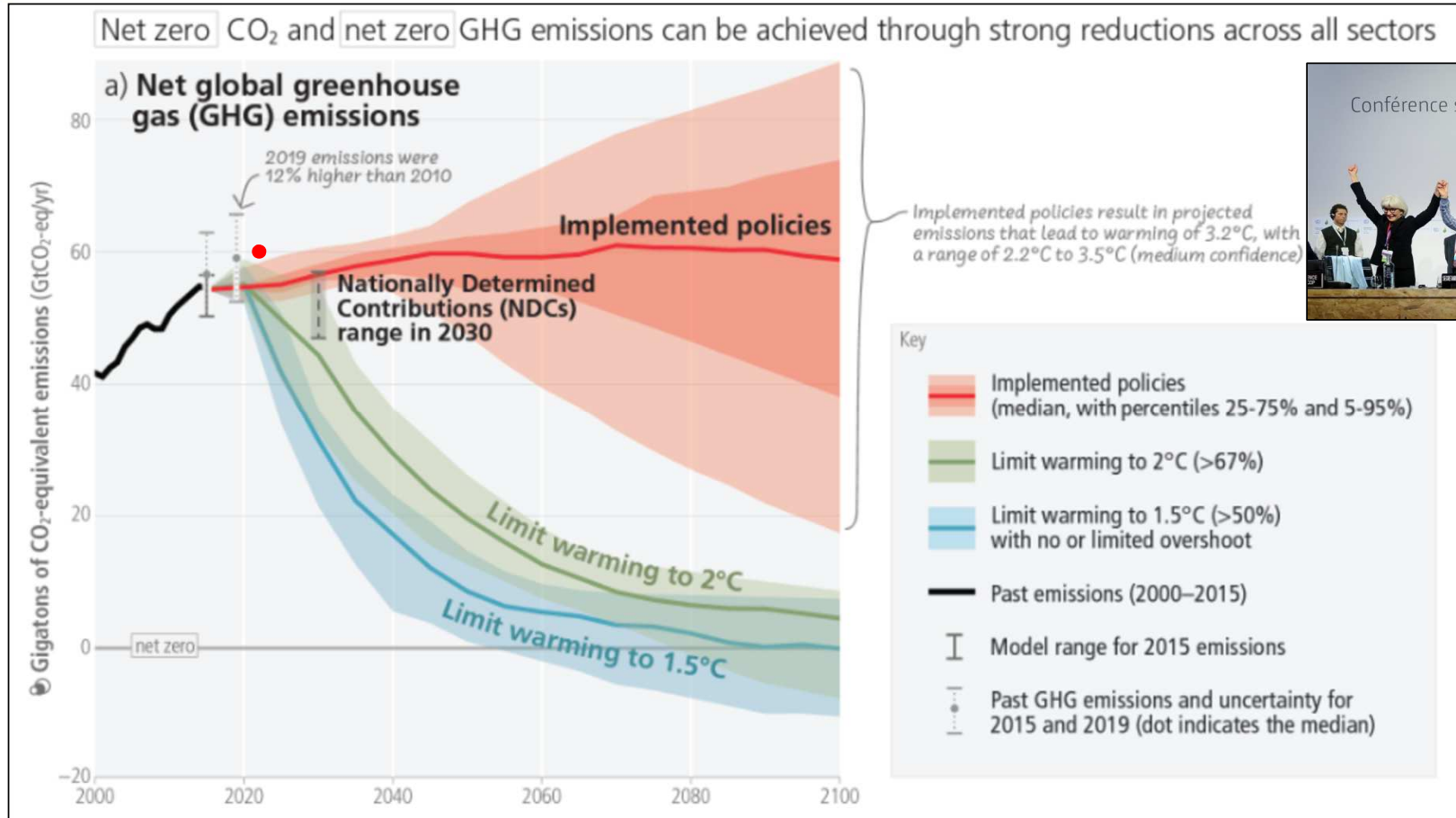
„Megújuló” energia átalakítók anyagigénye 2060-ig

* Bizonyított készletekhez képest

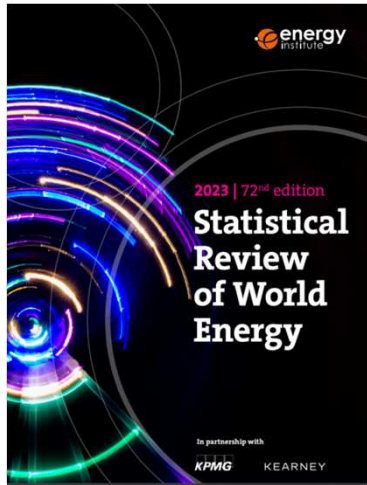
A fenntarthatóság periódusos rendszere

Úton a dekarbonizáció felé?

Forrás: Az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) 2023. márciusában kiadott jelentése

1,5 °C – REALITÁS VAGY ILLÚZIÓ?

- 2022-ben fosszilis CO₂ kibocsátás +0,9 %
- OECD országok ↓ non-OECD országok↑↑
- Fosszilis energia részaránya ~82 %
- Kőolaj felhasználás – all-time record

- Globális energiaigény 97 %-a: gazdaság és társadalom működtetésére meglevő energiatermelési módokkal (~82 % fosszilis)
- Megújuló energiainfrastruktúra gyártása meglevő energiatermelési módokkal (>95 % fosszilis)
- Globális energiafelhasználás ~50 %-ának egyáltalán nincs érdemi „dekarbonizált” alternatívája (acél-, cement-, üveg-, műtrágyagyártás, bányászat, ércfeldolgozás, hajózás, közúti teherszállítás, harcászat, repülés, stb.)

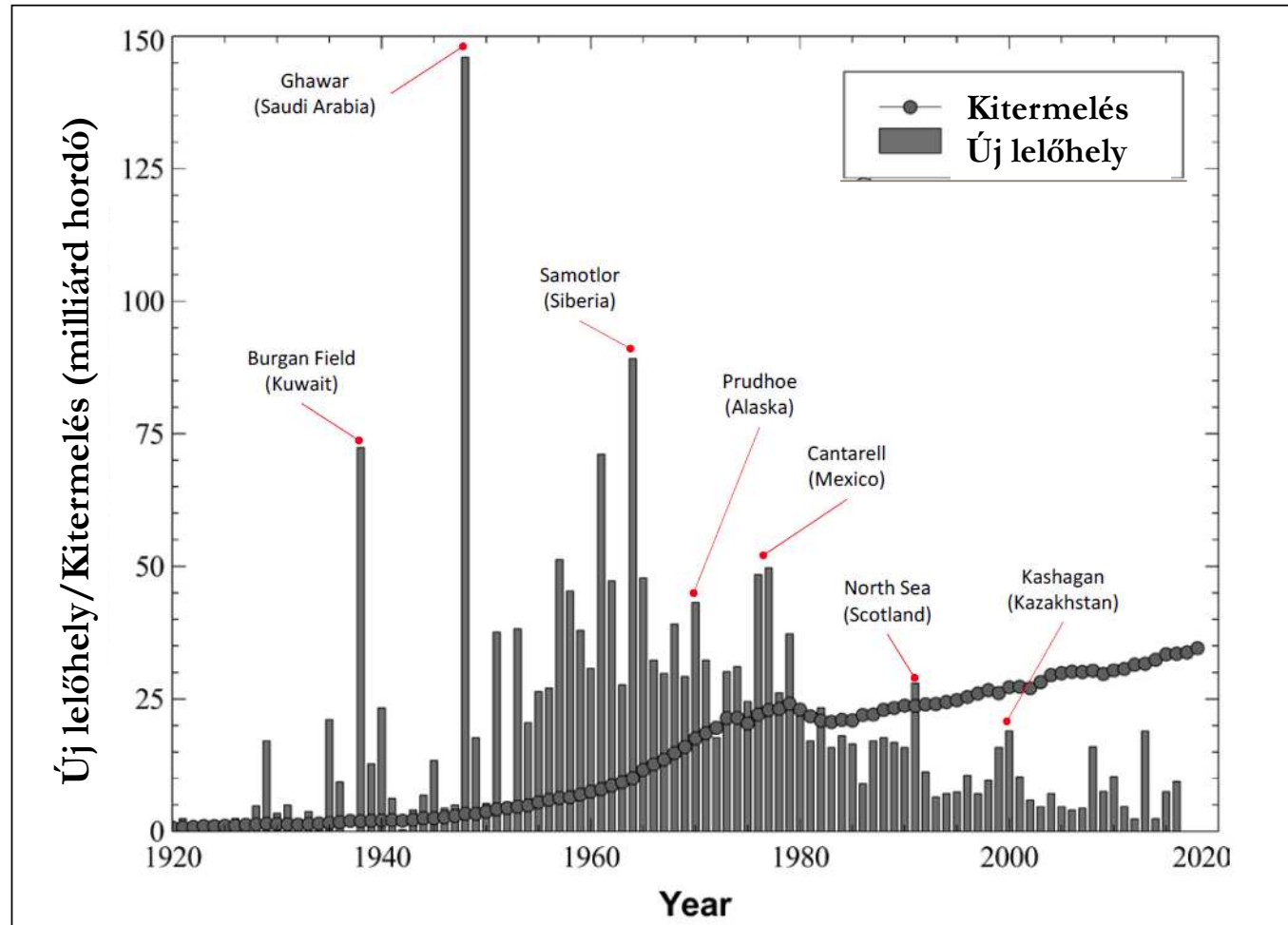

A bányászat, a szállítás és a nehézipar roppant fosszilis energiaigényes tevékenység

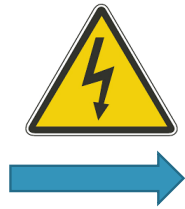

Modern civilizáció „hemoglobinja”: a kőolaj

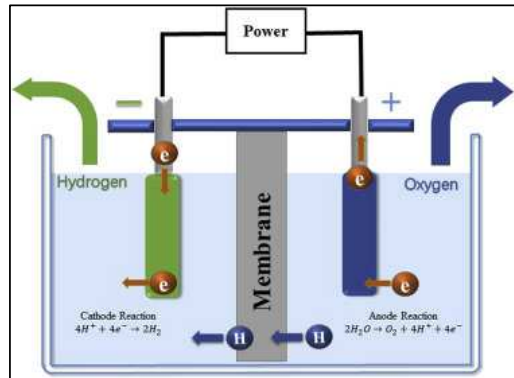

Csodavárás #1: Hidrogén

100

Befektetett

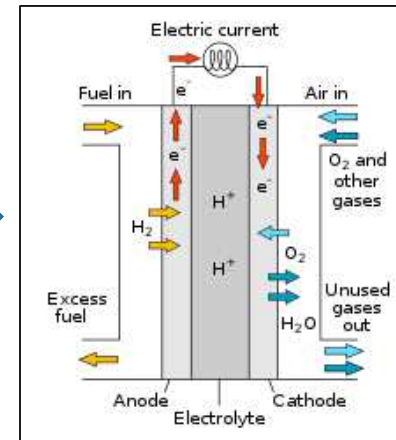
Vízbontás (elektrolízis)

hatásfok 70–80 %

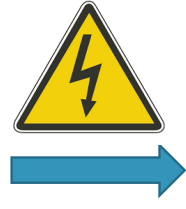
Hidrogén tárolás

hatásfok ~90 %

Üzemanyagcella

hatásfok ~60 %

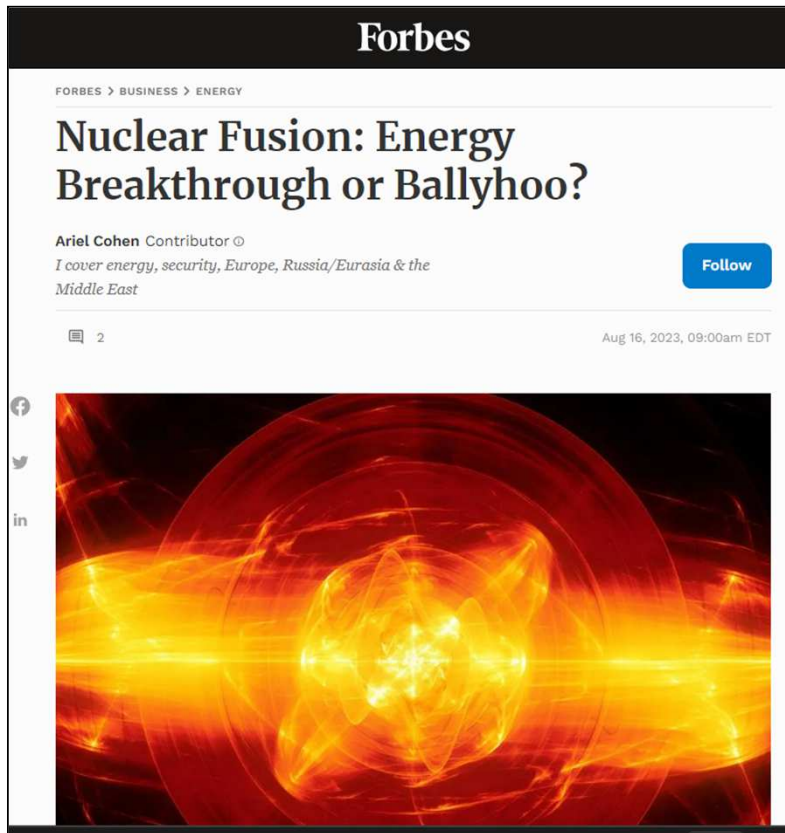

35

Visszanyert

	Gravimetric Energy Density		Volumetric Energy Density	Pressure
	(wt %)	(kWh/kg)	kWh/L	
Muelaner Engineering				
Compressed Hydrogen, 60 L cylinder	5.7%	1.9	1.36	700
Compressed Hydrogen, 1,500 L sphere	21.7%	7.2	1.36	700
Lithium Ion Battery Pack	N/A	0.25	0.71	0
Diesel, 85 L tank	90.6%	11.5	10.72	0
Diesel, 900 L tank	96.9%	12.3	10.72	0

Csodavárás #2: Fúziós energia

- A Napban hidrogén (^1H) (15 millió $^{\circ}\text{C}$), a Földön trícium(^3H) (150 millió $^{\circ}\text{C}$) a fúzió „üzemanyaga”
- Tríciumból csak 25 kg (!) van a Földön
- a 2050-re tervezett fúziós reaktor évi 150 kg-ot igényel(ne)
- A trícium csak nehézvizes atomreaktorokban állítható elő
- 3–4 évente teljes szerkezeti újjáépítés szükséges

„Az ökológiai katasztrófa egyre fenyegetőbb réme
üdvös kijózanodás a kissé nagyképű modern ember
számára. Ennek a világnak vannak kőkemény, objektív
törvényei. Ha nem tartjuk ezeket tiszteletben, akkor
lassan önmagunkat pusztítjuk el.”

Székely János püspök az 2023. április 21-én a Parlamentben rendezett
„Tudományalapú fenntarthatóság” című konferencián tartott előadásából

Jó reggelt világ!

